

Informace Hospodářské komory ČR ke dni 9. 3. 2022

Hospodářská komora ČR připravila stručný přehled informací doplněný o stanoviska HK ČR a aktivity na pomoc krizí zasaženým podnikatelům.

- Lex Ukrajina

Na program střeďeční schůze vlády ČR bylo zařazeno několik legislativních návrhů, reagujících na rusko-ukrajinský válečný konflikt. Sboru novel se přezdívá Lex Ukrajina.

- Prvním návrhem ze souboru je návrh zákona o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Ze strany MPSV navrhované opatření znamená, že příchozí uprchlíci, kterým je vydáváno speciální vízum za účelem strpění, budou mít na trhu práce stejná práva a povinnosti pro účely zaměstnanosti, jakými disponují cizinci s povoleným trvalým pobytem. Držitelé speciálního víza za účelem strpění tak budou moci za účelem zajištění vlastní obživy vstupovat do základních pracovněprávních vztahů bez nutnosti žádat o zvláštní veřejnoprávní povolení. Uvedený status bude znamenat mj. nárok uprchlíků na podporu v nezaměstnanosti v měsíční výši 5 558 Kč.
 - a) Navrhovány jsou také úpravy v zákoně o dětské skupině, a to s cílem pomoci s adaptací a začleněním rodičů uprchlíků a jejich dětí. Poskytovatelům služby péče o dítě v dětské skupině bude v případě péče o děti uprchlíků možné hradit příspěvek na provoz ze státního rozpočtu. Vzhledem k potřebě integrace osob z Ukrajiny na trh práce a poptávce po službě péče o dítě ze strany ukrajinských rodičů je navrženo, aby i cizinci s dočasnou ochranou mohli vykonávat péči o dítě v dětské skupině. Rovněž bude uprchlíkům z Ukrajiny v nepříznivé sociální situaci, kteří vyžadují pomoc či péči jiné osoby, zajištěna potřebná péče, a to i ta, která se v České republice zajišťuje za úhradu. Na druhé straně se navrhuje umožnit uprchlíkům výkon povolání pracovníka v sociálních službách na základě čestného prohlášení o bezúhonnosti a o dosaženém stupni vzdělání. Vzhledem k dynamice ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny a jeho dopadů na osoby hledající útočiště v České republice se navrhuje dvě nové formy pomoci.
 - b) Humanitární dávka určená osobám, které opustily území Ukrajiny v důsledku válečného konfliktu, které se nacházejí na území ČR a které na něm získaly pobyt od 24. února 2022. „První“ pomoc ve výši 5 000 Kč bude vyplacena „automaticky“. Další pomoc bude poskytnuta na žádost, pokud bude situace osoby zejména z hlediska příjmů a majetku i nadále neuspokojivá. Měsíční výše humanitární dávky i v tomto případě bude činit 5 000 Kč na osobu (maximálně po 5 měsících). Umožňuje se, aby tato pomoc byla poskytnuta i držitelům speciálních víz za účelem strpění, tj. osobám, které získaly oprávnění k pobytu v ČR po vypuknutí konfliktu, avšak před účinností tohoto zákona. Pokud byla před účinností tohoto zákona osobě poskytnuta mimořádná okamžitá pomoc ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi, tato skutečnost neovlivní poskytnutí humanitární dávky.
 - c) Návrh na příspěvek pro solidární domácnost. Řada osob totiž poskytuje bezplatně osobám opouštějícím Ukrajinu ubytování. Příspěvek pro solidární domácnost je podporou zajištění ubytování osob požívajících dočasnou

ochranu, neboť pomáhá zajistit potřebnou kapacitu. Současně jde o společenskou ochranu osob, které dobrovolně poskytly ubytování osobám prchajícím před válečným konfliktem. Příspěvek je stanoven ve výši 1 000 Kč na ubytovaného cizince s dočasnou ochranou, maximálně lze zohlednit 5 ubytovaných osob (5 000 Kč) za kalendářní měsíc na jednu ubytovací jednotku, resp. jeden byt.

- Druhý návrh zákona o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny je z pera ministerstva vnitra. Stěžejním principem navrhované právní úpravy je stanovení zvláštních postupů spojených s legalizací pobytu osob přicházejících na území ČR v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny. Jedná se o speciální právní úpravu k zákonu o dočasné ochraně cizinců. Stanoví se, že i cizinci původem z Ukrajiny, kteří již na území ČR po vypuknutí ozbrojeného konfliktu přišli a bylo jim uděleno vízum za účelem strpení se považují za osoby, kterým se poskytuje dočasná ochrana podle tohoto nového zákona. Návrhem se řeší i poskytování zdravotních služeb uprchlíkům na našem území, které budou maximálně operativně hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění.
- Třetí je návrh zákona o zvláštních pravidlech v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny. Navrženým zákonem se stanoví zvláštní postupy spojené s přístupem ke vzdělávání uprchlíků z Ukrajiny přicházejících na území ČR. Řeší se přijímání přichozích osob k předškolnímu, základnímu, střednímu a vyššímu odbornému školství a stanoví se zvláštní pravidla pro obsah vzdělávání těchto osob. Navrhují se také zvláštní pravidla pro vysoké školy.
- Čtvrtý zákon je připraven ministerstvem financí jako návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s podporou Ukrajiny. Cílem navrhovaných změn je daňová podpora dobročinné aktivity poplatníků směřující k pomoci státu Ukrajina a jeho obyvatelům v probíhající válečném konfliktu (při splnění určitých obecných podmínek). Z pohledu podnikatelů a zaměstnanců firem jde zejména o dočasné rozšíření
 - možnosti odečíst hodnotu bezúplatného plnění od základu daně poskytnutého v roce 2022 i v případě bezúplatného plnění poskytnutého za účelem podpory obranného úsilí státu Ukrajiny,
 - okruhu subjektů, kterým lze tato plnění v roce 2022 poskytnout, na stát Ukrajina, jeho územně správní celky a osoby se sídlem nebo bydlištěm na Ukrajině,
 - okruhu poplatníků, který si mohou při splnění ostatních podmínek hodnotu bezúplatného plnění od základu daně v roce 2022 odečíst, i na daňové rezidenty státu Ukrajina, pokud doloží, že příjmy ze zdrojů České republiky tvoří 90 % jeho zdanitelných příjmů (obdobná podmínka se v současném zákoně zkoumá u daňových rezidentů jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru než je Česká republika).

V návrhu zákona se současně navrhuje prodloužit dobu navýšení nejvyšší hodnoty bezúplatného plnění, kterou lze v úhrnu odečíst od základu daně, na 30 % o jeden rok (v souvislosti s koronavirovou krizí vyšší limit platil pro roky 2020 a 2021).

Navrhuje se urychlené projednání návrhů zákonů v tzv. stavu legislativní nouze. U návrhu MF potom, aby s návrhem zákona Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas již v prvním čtení.

- Návod, jak má občan Ukrajiny postupovat při vyřízení náležitostí opravňující pobyt a práci na území ČR

HK ČR po návštěvě Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině v Praze připravila podrobný návod, jak má občan Ukrajiny postupovat při vyřízení náležitostí opravňující pobyt a práci na území ČR, včetně zajištění pojištění. Více informací naleznete ZDE. Aktuálně pracujeme na verzi v ukrajinském jazyce, kterou budeme po jejím dokončení publikovat na komorovém webu.

- Pracovně-lékařské prohlídky uprchlíků z Ukrajiny

Vzhledem ke zvýšenému zájmu občanů Ukrajiny o práci v ČR se v posledních dnech setkáváme se situací, kdy zaměstnavatel, který je flexibilně ochoten a schopen zaměstnat uprchlíka z Ukrajiny, opakovaně naráží na to, že jeho poskytovatel pracovně-lékařských služeb odmítne této osobě provést vstupní prohlídku do zaměstnání z důvodu, že nemá výpis z dokumentace od registrujícího praktického lékaře. Z uvedeného důvodu jsme ve spolupráci se Sdružením praktických lékařů ČR a Svazem obchodu a cestovního ruchu navrhli řešení, o kterém bude v nejbližších dnech vedeno jednání. O finální podobě vás budeme informovat.

- Informační platforma pro nově příchozí občany Ukrajiny

HK ČR ve spolupráci s partnerskou firmou nula advisory s.r.o. vytvořila informační platformu pro nově příchozí občany Ukrajiny prostřednictvím digitální wallet karty, kterou nabídne k využití resortu ministerstva vnitra. Platforma má sloužit k zajištění efektivní a komplexní informovanosti ukrajinských občanů a v důsledku tak přispět k jejich co nejrychlejší integraci a zapojení do běžného a pracovního života.

- Nedostatek surovin a vstupních materiálů

Uvědomujeme si, že další významnou komplikací pro podnikatele a živnostníky je také nedostatek vybraných komodit, jakožto vstupních zdrojů pro hospodářskou činnost. Tento problém se zdaleka netýká pouze oborů jako např. hutnictví či stavebnictví, ale i mnoha dalších. Situace, která byla významně ovlivněna koronavirovou pandemií, je bohužel v současnosti umocněna rovněž probíhajícím válečným konfliktem na Ukrajině. I na toto téma iniciujeme jednání s představiteli státu ve snaze pomoci řešit tento mnohdy až kritický stav.

- Růst cen a vývoj inflace

Významným aktuálním problémem je růst cen a vývoj inflace. Vedení HK ČR se tímto tématem soustavně zabývá. Naposledy o věci diskutovalo včera prezidium, které si všímalo např. růstu cen pohonných hmot. Je patrné, že bez zavedení včasných opatření je přímo ohrožena konkurenceschopnost českých dopravních firem i mobilita zboží a osob, proto jsme navrhli, aby stát uplatnil svá vlastnická práva ve firmě ČEPRO, který je jedním z největších velkoobchodníků s palivy v České republice a zároveň provozuje síť s 200 čerpacími stanicemi, čímž by ovlivnil cenu pohonných hmot na trhu. Detailní informace naleznete v této tiskové zprávě.

Samostatným tématem je samozřejmě i energetika. Vnímáme dramatické dopady na vaše podnikání, a proto se danému tématu intenzivně věnuje Energetická sekce HK ČR, která v rámci svých pravidelných zasedání za účasti zástupců gesčně příslušných ministerstev a předsedy ERÚ navrhuje a diskutuje možná řešení.

- Podnikatelská poradna

V případě dotazů vztahujících se k zaměstnávání ukrajinských pracovníků se neváhejte obracet na podnikatelskou poradnu, kde se snažíme v rámci svých možností a kompetencí zodpovídat jednotlivé dotazy.

- Zdroje informací z Hospodářské komory ČR

Vzhledem k turbulentnímu vývoji událostí doporučuji průběžně sledovat www.komora.cz, www.komoraplus.cz, pravidelný páteční Newsletter HK ČR či tiskové výstupy.

Vladimír Dlouhý,
prezident Hospodářské komory ČR